

b.t. umhverfis- og skipluagssviðs
Borgartúni 12-14,
105 Reykjavík.

Reykjavík 15. desember 2020

Efni: Umsögn frá öldungaráði Reykjavíkurborgar vegna breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 vegna endurskoðunar á stefnu um íbúðabygð og blandaða bygð og framlengingu skipulagstímabils til ársins 2040.

Fyrirhugað er að skipuleggja Keldnalandið annars vegar og svokallaðan Umferðarmiðstöðvarreit eða BSÍ- reit hins vegar, þar sem efnt verður til samkeppni um samgöngumiðstöð og blandaða bygð.¹

Fyrirséð er að Keldnalandið verður byggt íbúðum í náninn framtíð enda partur af lífskjarasamningunum svokölluðu. Vænta má að nýr Landspítali muni rísa þar í framtíðinni. Þá er svæðið einstaklega fallett til útivistar og hentar vel til uppbyggingar íbúða fyrir eldra fólk sem kys að búa í úthverfum.

Hvað BSÍ – reitinn varðar þá er svæðið í kringum umferðarmiðstöðvarreitinn gríðarstórt eða u.þ.b. 5 hektarar (60.000 fermetrar). Svæðið verður nýtilegra þegar búið verður að fjarlægja bensínstöðina sem ráðgert er að fari fljótlega skv. samþykktum borgarinnar. Svæðið við BSÍ er kjörstaður fyrir eldra fólk, enda nálægð við miðbæinn, menningarlífið og spítalann góður kostur fyrir eldri borgara. Því til stuðnings hafa Félög eldri borgara í Reykjavík og nágrenni og Samtök aldraðra sent borgarstjóra bréf, dags. 19. nóvember 2020, þar sem óskað er eftir lóðum á svæðinu við BSÍ-reit.

Mikilvægt er að einnig sé gert ráð fyrir íbúðum fyrir aldraða nálægt miðborg Reykjavíkur, þar sem stutt verði í þjónustu og heilsugæslu svo ekki sé minnst á nálægð við stærsta hátækni sjúkrahús landsins.

Það er kunnara en frá þurfi að segja að það veitir eldir borgurum mikla öryggiskennd að vera í nálægð góðrar heilbrigðisþjónustu og ekki síður betri lífsfyllingu að vera í námunda við þjónustu gamla miðbæjarkjarnans. Þá er ekki síður mikilvægt að aldraðir einangrist ekki heldur búi fleiri en færri saman, þar sem líkur sækir líkan heim í krafti reynslu, áhugamála og ekki síst að geta búið sér öruggt og rólegt ævikvöld í miðbæ Reykjavíkur.

¹ Sjá hér: https://fundur.reykjavik.is/sites/default/files/agenda-items/20_r13110197_-_samkeppni_um_deiliskipulag_og_throun_samgongumidstodvar_og_annarra_bygginga_a_u-reit.pdf5

Undanfarin ár hefur skapast mikil eftirspurn eftir íbúðarhúsnæði fyrir 67 ára og eldri á viðráðanlegu verði. Þessi hópur hefur oft og tíðum takmarkað fé á milli handanna. Þróunin hefur farið í þá átt að byggð hafa verið fjölbýli víða um borgina með tengingu við þjónustusel sem er rekið af Reykjavíkurborg.

Hér er um ákveðna hugmyndafræði að ræða, sem fólki líkar vel við og lofar. Það hefur gert það verkum að skapast hefur umframeftirspurn. Aðallega eru það tvö félög sem hafa staðið í byggingu þess konar húsnæðis. Annars vegar er það Félag eldri borgara í Reykjavík og nágrenni (FEB) og hins vegar Samtök aldraðra. Þá hefur umrædd hugmyndafræði útvíkkast við Sléttuveg með tilkomu hjúkrunarheimilis og leiguíbúða og mjög svo aðlaðandi félagsheimilis.

Ekki verður séð að gert sé ráð fyrir sams konar byggingarsvæðum þar sem unnið er með þessa hugmyndafræði á nýjum reitum í Borgarlandinu. Íbúðabyggingar fyrir eldri borgara geta ekki verið staðsettar hvar sem er.

Nauðsynlegt er að hafa í huga að þessi aldurshópur hafi rými til útivistar við sitt hæfi, t.d. þar sem er mikið um flatlendi og góða göngustíga. Einnig er æskilegt að önnur þjónusta eins og lækni- og sjúkrahúspjónusta sé í ásættanlegri fjarlægð sem og önnur þjónusta eins og verslanir o.s.frv. Þessi aldurshópur þarf ekki leikskóla né grunnskóla og hreint óþarfi að staðsetja íbúðarhúsnæði fyrir þá í nálægð við slíkar fjárfestingar. Eldri borgarar þurfa félagslíf í samneyti við sína kynslóð til að fyrirbyggja einmanaleika. Þetta verður mikilvægara eftir því sem árin færast yfir.

Við alla skipulagningu er nauðsynlegt að hafa hugfast mikla fjölgun í hópi 67 ára og eldri en taka þarf mið af þjónustunni sem sá hópur þarf. Þá er einna helst mikilvægt að haft sé að leiðarljósi við skipulagningu svæða fyrir eldri borgara ánægjustundir og lífsgæði. Óskað er eftir að tekið verði tillit til eldra fólks í breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030, en nauðsynlegt er að mið sé tekið af bæði þörfum og íbúðakosti sem henta þessum einstaklingum.